

Громадська організація
«Українська асоціація профілактичної медицини»

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Рішення Президії Правління
ГО «Українська асоціація
профілактичної медицини»
«14» 03 2023 р.,
протокол № 1

Президент ГО «Українська асоціація
профілактичної медицини»
Член-кореспондент НАМН України,
доктор медичних наук, професор

 Галина ФАДЄЄНКО

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОЦІНКУ ЗАХОДІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ НА ОЗНАКИ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ДОКАЗОВОЇ
МЕДИЦИНИ**

Харків

2023

Терміни та скорочення

У Положенні використовуються визначені вказаними нормативними актами **поняття**:

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ст.42 Закону України «Про освіту»).

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ст.42 Закону України «Про освіту»).

Бал безперервного професійного розвитку - одиниця вимірювання здобутих теоретичних знань та практичних навичок у процесі здійснення безперервного професійного розвитку.

Безперервний професійний розвиток (далі - БПР) працівників сфери охорони здоров'я - безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я (ст.42 Закону України «Про освіту»).

Доказова медицина – підхід до медичної практики, при якому рішення про застосування профілактичних, діагностичних і лікувальних заходів ухвалюються виходячи з наявних доказів їх ефективності і безпеки, а такі докази піддаються пошуку, порівнянню, узагальненню і широкому розповсюдженню для використання на користь хворих (ст.42 Закону України «Про освіту»).

Дотримання принципів доказової медицини – використання в БПР працівників галузі «Охорона здоров'я» сукупності ефективних принципів, методик діагностики, профілактики та лікування, які отримані під час клінічних досліджень та можуть використовуватись в повсякденній роботі медичного працівника.

Професійна самоосвіта — свідомо самоорганізована безперервна діяльність з удосконалення своєї особистості як фахівця у сфері охорони здоров'я: приведення своїх професійних якостей у відповідність до актуальних вимог щодо професійної діяльності, постійне підвищення професійної компетентності та неперервне вдосконалення.

Твір (робота, матеріал) – інформація, як результат інтелектуальної (в тому числі наукової) творчої діяльності автора або колективу авторів, представлена на паперових носіях або в електронному вигляді (стаття, тези тощо) або в усній формі (виступи, лекції, промови та інші усні твори).

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях (ст.42 Закону України «Про освіту»).

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень (ст.42 Закону України «Про освіту»).

Інші терміни вживаються у цьому Положенні у значенні, наведеному в Основах законодавства України про охорону здоров'я та Законах України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про професійний розвиток працівників”.

1. Загальні положення

1.1. Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини (далі – Положення) визначає основні засади здійснення безперервного професійного розвитку медичних працівників, а саме: лікарів, стоматологів, медичних спеціалістів з освітою в галузі знань 22 «Охорона здоров'я», що організовуються і проводяться Громадською організацією «Українська асоціація профілактичної медицини» (далі - Асоціація).

1.2. Правовою основою Положення є Конституція України, Закони України “Про

освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про професійний розвиток працівників”, Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 "Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів", Постанови КМУ від 14.07.2021 р. № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників», Наказ МОЗ України від 18.08.2021 р. № 1753 та інших нормативних документів, що регламентують БПР фахівців галузі знань «Охорона здоров'я».

1.3. Метою проведення БПР медичного працівника є всебічний розвиток його професійної майстерності, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, підвищення освітнього рівня задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

1.4. Положення визначає основні вимоги щодо дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини учасниками заходів БПР під час проведення науково-медичних заходів (далі – Захід). Заходи БПР проводяться за кошти фізичних та юридичних осіб.

2. Вимоги та відповідальність при проведенні Заходів безперервного професійного розвитку

2.1. Асоціація несе повну відповідальність за підготовку змісту наукового медичного Заходу на основі дотримання принципів доказової медицини та доброчесності.

2.2. Асоціація вимагає від спікерів, лекторів та тренерів, які приймають участь в Заходах БПР, щоб усі надані клінічні рекомендації базувались на здобутках сучасної науки, наукових доказах та клінічному обґрунтуванні, а також надавали справедливе та збалансоване уявлення про діагностичні та терапевтичні підходи.

2.3. Асоціація рекомендує спікерам, лекторам та тренерам, які приймають участь в Заходах БПР надавати цитування та рівень доказовості публікацій та дослідницької інформації у своїх презентаціях

2.4. Рекомендації та інформація про наукові дослідження, що використовуються під час проведення Заходів БПР, переглядаються фахівцями, які задіяні в процесі планування, підготовки та реалізації Заходу.

2.5. При підготовці та проведенні БПР рекомендовано застосовувати 10 принципів доказової медицини:

- принцип використання наукової медичної інформації лише найвищого рівня доказовості;
- принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень науки та клінічної практики;
- принцип постійного ознайомлення всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики;
- принцип оптимальної діагностичної доцільності;
- принцип раціональної фармакотерапії;
- принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань;
- принцип мінімізації економічних затрат;
- принцип постійної оптимізації діяльності національної системи охорони здоров'я;
- принцип міжнародної стандартизації медичних втручань;
- принцип колективної відповідальності.

3. Порядок виявлення і встановлення фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини

3.1 Виявленням і встановленням фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини при проведенні заходів БПР займається Комісія з

академічної доброчесності (далі – Комісія), яка створюється за участі членів правління асоціації. Діяльність членів комісії не має бути пов'язаною із виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом лікарських засобів та медичних виробів. Члени комісії контролюють дотримання вимог щодо заборони промоції торгових назв лікарських засобів та медичних виробів під час проведення Заходів БПР; забезпечують контроль за дотриманням засад доказової медицини під час освітнього процесу; здійснюють діяльність відкрито, прозоро і на основі академічної доброчесності.

3.2 У своїй роботі Комісія керується Конституцією України, Законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про запобігання корупції”, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, статутом Асоціації.

3.3 Особі, задіяні в проведенні Заходів БПР до початку Заходу заповнюють форму про конфлікт інтересів під час проведення Заходів БПР, де фіксується наявність чи відсутність конфлікту інтересів під час проведення Заходу. До проведення Заходів залучаються особи, які не мають конфлікту інтересів.

3.4 Презентаційні матеріали доповідачем подаються не пізніше ніж за місяць на перевірку до Комісії на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини.

3.5 Комісією в ході підготовки Заходу БПР проводиться моніторинг відповідності виявленій меті навчання, вимогам академічної доброчесності; вивчає зміст навчальних матеріалів та його відповідність темі заходу, чи представлений матеріал є науково обґрунтованим із зазначенням у відповідних випадках рівня доказовості та наведенням належних посилань.

3.6 Будь-який учасник Заходу БПР, якому стали відомі обґрунтовані факти порушення академічної доброчесності чи наміри про можливість порушення, повинен звернутися до Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані : адреса, телефон, місце роботи, посада, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються. Голова Комісії відповідає за дотримання конфіденційності інформації щодо персональних даних особи-заявника.

3.7 На засідання Комісії, на якому розглядаються факти порушення академічної доброчесності, запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

3.8 З метою попередження недотримання принципів етичної поведінки порушень академічної доброчесності Комісією вживаються наступні превентивні заходи, такі, як: обов'язкове інформування осіб, які задіяні в Заході БПР про необхідність дотримання принципів та норм академічної доброчесності, професійної етики та ознайомлення з нормами цього Положення.

4. Прийняття рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини і притягнення учасників освітніх заходів безперервного професійного розвитку до академічної відповідальності

4.1. Після проведення Заходу протягом 5 робочих днів Комісія проводить перевірку матеріалів Заходу БПР щодо виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини.

4.2. У випадку виявлення порушення академічної доброчесності або недотримання принципів доказової медицини проводиться засідання Комісії з оформленням відповідного протоколу із зазначенням факту порушення академічної доброчесності.

4.3. За результатами проведеного засідання Комісія готує рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення академічної доброчесності. Ці висновки, що носять рекомендаційний характер, подаються голові організаційного комітету для подальшого вирішення щодо відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного

характеру.

4.4. Особа, що порушила академічну доброчесність або недотрималась принципів доказової медицини повідомляється про прийняте рішення.

4.5. За порушення академічної доброчесності та недотримання принципів доказової медицини особи, що беруть участь в освітніх Заходах БПР, можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

5. Оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини і притягнення до академічної відповідальності учасників освітніх заходів з безперервного професійного розвитку

5.1. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має право:

- ознайомитися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- надати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5.2. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності медичних та фармацевтичних працівників, що приймали участь у Заході, полягає у попередженні, а в разі повторного порушення у відмові подальшої співпраці у Заході, що організовує Асоціація.

5.3. Нарахування освітніх балів за лекцію (доповідь), в якій було порушено академічну доброчесність або недотримувались принципи доказової медицини, не проводиться.

6. Прикінцеві положення

6.1. Поточне Положення затверджується рішенням Президії Правління ГО «Українська асоціація профілактичної медицини».

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Президії правління ГО «Українська асоціація профілактичної медицини».

6.3. З моменту затвердження в установленому порядку нової редакції Положення, дане Положення втрачає чинність.